

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 10 жовтня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023-2024 н.р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасні технології у підприємстві
Викладач (-і)	Ціжма Юрій Іванович, к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380660764931
Е-mail викладача	yurii.tsizhma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Сучасні технології у підприємстві - це дисципліна яка вивчає компетенції в галузі побудови та функціонування інформаційних і комп'ютерних технологій та можливостей їх використання в підприємницькій діяльності.</p> <p>Об'єкт дослідження дисципліни «Сучасні технології у підприємстві» є інформаційні і комп'ютерні технології.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення сучасні інформаційні і комп'ютерні технології в підприємстві.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <p>Змістовий модуль 1. Основи сучасних технологій, хмарні технології, штучний інтелект та технології державних електронних послуг у підприємстві.</p> <p>Змістовий модуль 2. Технології електронного документування в системі М.Е.Дос.</p> <p>Пререквізити: Економіко-математичні методи і моделі, Економічна інформатика.</p> <p>Постреквізити: Біржова діяльність, Торговельна діяльність, Облік і оподаткування у підприємстві, Тренінг-курс Управління безпекою підприємства, Бізнес-комунікації у підприємстві.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні технології у підприємстві» є формування системи теоретичних і практичних знань і навичок щодо застосування сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій у процесі здійснення діяльності підприємницьких структур.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична й практична підготовка студентів щодо формування у студентів системних підходів до вивчення електронного документообігу в системі М.Е.Дос, хмарних технологій, штучного інтелекту та технологій державних електронних послуг, як основи ефективної діяльності підприємницьких структур.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи сучасних технологій у підприємстві; - технології державних електронних послуг; - сутність, моделі, переваги і недоліки хмарних технологій; - сутність та типи штучного інтелекту; - систему функціонування М.Е.Дос; - систему створення і редагування картки підприємства в програмі М.Е.Дос; 	

- систему створення, відправлення та узгодження первинних документів та звітності в програмі М.Е.Дос.

вміти:

- використовувати технології державних електронних послуг для підприємницької діяльності;
- застосовувати штучний інтелект при вирішенні задач в підприємстві;
- використовувати хмарні технології для ефективного ведення підприємницької діяльності;
- налаштовувати систему М.Е.Дос;
- розробляти та узгоджувати документи з різними контрагентами, подавати звітність в державні інституції;

Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими **комунікаціями**: організувати використання сучасних технологій в підприємстві.

Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності та відповідальності**, що проявляється у наступному: самостійно та відповідально застосовувати сучасні технології у підприємстві в своїй професійній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Результати навчання

ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	076 Підприємництво та торгівля	2	Нормативний

Тематика курсу						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	Лабораторні	самостійна робота	лекції	Лабораторні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основи сучасних технологій, хмарні технології, штучний інтелект та технології державних електронних послуг у підприємстві.						
Тема 1. Основи сучасних технологій у підприємстві.	2	1	6	-	-	8
Тема 2. Хмарні технології у підприємстві.	2	1	6	1	-	9
Тема 3. Технології державних електронних послуг у підприємстві.	2	2	6	-	1	9
Тема 4. Штучний інтелект як технологія у підприємстві	2	2	6	1	1	9
Змістовий модуль 2. Технології електронного документування в системі М.Е.Дос.						
Тема 5. Основи системи «М.Е.Дос», встановлення, налаштування і оновлення програми М.Е.Дос.	2	2	7	1	1	8
Тема 6. Створення і редагування картки підприємства та довідників програми М.Е.Дос.	2	2	7	1	-	9
Тема 7. Створення, відправлення та узгодження первинних документів в програмі М.Е.Дос.	2	2	6	1	1	9
Тема 8. Робота з податковими накладними та звітністю в програмі М.Е.Дос	2	2	6	1	-	9
Індивідуальне завдання	-	-	10	-	-	10
Усього годин	16	14	60	6	4	80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен) Поточний контроль 0-30 балів; Індивідуальне завдання 0-10 балів; Самостійна робота 0-10 балів; Екзамен 0-50 балів.					

	Поточне тестування та самостійна робота		Екзамен	Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1	Модуль 2		
	Поточний контроль	Індивідуальне завдання		
	Усне опитування, тестування	Презентація	Тестування (КРС)	Екзаменаційна робота
	30 балів	10 балів	10 балів	
50 балів			50 балів	100
<p>Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою</p>				
Шкала оцінювання для екзамену				
університетська		національна		шкала ECTS (ЄКТС)
90 – 100		5	відмінно	A
80-89		4	добре	B
70-79				C
60-69		3	задовільно	D
50-59				E
26-49		2	незадовільно з можливістю повторного кладавання	FX
1-25			незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ).</p> <p>Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації від 5 до 10 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста.</p> <p>Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).</p> <p>Максимальна оцінка за ІЗ становить 10 балів.</p>			
Лабораторні заняття	<p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час лабораторних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих).</p> <p>Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.</p>			
	Оцінка	Умови отримання оцінки		
	5 «відмінно»	студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повне та обґрунтоване вирішення завдань та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;		

	<p>4 «добре»</p> <p>студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до вирішення конкретних завдань та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p>
	<p>3 «задовільно»</p> <p>студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до вирішення конкретних завдань та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p>
	<p>2 «незадовільно»</p> <p>студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Самостійна робота	<p>Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множить на коефіцієнт 0,1. Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт: Поточний контроль (максимум 30 балів). Самостійна робота (максимум 10 балів). Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
Підсумковий контроль	<p>Екзамен (максимум 50 балів) проводиться у комбінованій формі (письмова + усна компоненти). Структура екзаменаційного білета: 1. Теоретичне питання (0-10 балів) 2. Теоретичне питання (0-10 балів) 3. Тести. 10 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pnu.edu.ua) (0-10 балів). 4. Практичне завдання. (0-20 балів) У випадку online екзамен проходить в режимі тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) 50 тестів по 1,0 балу (50 балів) (дві спроби – кращий результат). В умовах online ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom або Google Meet. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.

Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.

8. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення:28.08.2023)
2. ДСТУ 5034:2008 Інформація і документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять.
3. ДСТУ ISO 30300:2015 Інформація та документація. Системи керування документами. Основні положення і словник термінів
4. ДСТУ ГОСТ 2.051:2006 Єдина система конструкторської документації. Електронні документи. Загальні положення
5. ДСТУ-Н ПМГ 48:2007 Порядок обміну документами в електронному форматі.
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>. (дата звернення:28.08.2023)
7. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», від 22.05.2003 р. N 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>. (дата звернення:28.08.2023)
8. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене Наказом Мінфіну від 24.05.19.95 р. №88. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення:28.08.2023)
9. Порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання, затверджений Наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2014 № 1886/5. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14> (дата звернення:28.08.2023)
10. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 22 травня 2003 р. № 852-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення:28.08.2023)

Навчально-методичні матеріали:

1. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з дисципліни «Сучасні технології у підприємстві» /уклад. Ю.І. Ціжма. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 32 с.

Наукові публікації, підручники та посібники:

1. S. Arefiev, I. Shevchenko, U. Savkiv, D. Hovsieiev, Y. Tsizhma. Management of the global competitiveness of companies in the field of electronic commerce in the conditions of digitalization. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 28th Febr. 2023. Vol.101. No 4. pp. 1527 – 1537 URL: <http://www.jatit.org/volumes/Vol101No4/31Vol101No4.pdf>

2. Андріїв Н.М. Цифрова трансформація підприємств: теоретичний базис. *Ефективна економіка*. 2022. №4. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2022/81.pdf
3. Бутенко Т.А. Сирий В.М. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4849/1/INFO_SYSTEMS_20.pdf
4. Гросул В.А., Шинкаренко І.А. Інформаційні технології та цифрова трансформація в системі адаптивного розвитку підприємств роздрібної торгівлі. *Інформаційні технології та цифрова трансформація в системі адаптивного розвитку підприємств роздрібної торгівлі. ECONOMICS: time realities*. №1(65), 2023. С. 86 – 94. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No1/86.pdf>
5. Зибарева О.В. Ключові аспекти та сучасні тренди розвитку цифрових технологій в діяльності підприємств України. *Ефективна економіка*. 2020. №12. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2020/15.pdf
6. Інформаційні технології в бізнесі. Частина 1: Навч. посіб. / [Шевчук І.Б., Старух А.І., Васьків О.М. та ін.]; за заг. ред. І.Б. Шевчук. Львів: Видавництво ННБК «АТБ», 2020. 455 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Posibnyk_IT-v-biznesi_2.pdf
7. Інформаційно-комунікаційні технології в бізнесі [Електронний ресурс]: навч. посіб.: конспект лекцій для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Уклад. Чупріна М.О. Електронні текстові дані (1 файл: 663 Кбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 116 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/9076cf1d-43e1-4146-bf81-76eeb735169b/content>
8. Кузьмінська О.Г., Литвинова С.Г., Саяпіна Т.П. Інформаційні технології: навчальний посібник. К: ЦП «Компрінт», 2017. 290 с.
9. Проривні технології в економіці і бізнесі (досвід ЄС та практика України у світлі III, IV і V промислових революцій) : навчальний посібник / за ред. Л. Г. Мельника та Б. Л. Ковальова. Суми : Сумський державний університет, 2020. 180 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79621/3/Proryvni_tekhnolohii.pdf;jsessionid=7DD4F2667AA75057C9A65A956952EA9F
10. Ситнік Б. Т. Основи інформаційних систем і технологій: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. 175 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2174/1/Навчальний%20посібник.pdf>
11. Тиравський В. Як технології та цифровізація допомагають бізнесу: досвід Intertop Ukraine та Сільпо. *Rau.ua*. 2022. URL: <https://rau.ua/novuni/intertopukraineta-fozzy-group>.
12. Топчій Н.В. Електронний документообіг як основа сучасного документування на підприємстві. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Технічні науки* Том 32 (71) Ч. 1 № 2 2021 С. 246-249 URL: https://www.tech.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/2_2021/part_1/40.pdf
13. Ціжма Ю. І., Дмитроняк О. М. Комплексна автоматизація бізнес-процесів на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки, фінансів та права в умовах сучасних викликів: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 30 травня 2023 р.): у 2 ч.* Полтава: ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. С. 41-43.
14. Ціжма Ю., Ціжма О. Цифровізація як елемент підтримки бізнесу в умовах воєнного стану. «*Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення*», матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2022. С. 75-77.
15. Шевченко А. Організація електронного документообігу на підприємстві. URL: <https://balance.ua/files/global/2019-PR-10-p59-61-UA.pdf>

Викладач
Ціжма Юрій Іванович

Доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки